42ՐԴ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 2487 ՀԱՆԻՐ 27 ՓԵՏՐՎԱՐ 1921 ԿԻՐԱԿԻ

ՏՆՕՐԻՆ-ԽՄԲԱԳՐՕՊԵՏ
Հ. ՄԱՄՈՒՐԵԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Տարեկան 700 դր.
Վեցամսեայ 350 »
Եռամսեայ 200 »
Արտասահման տարի· 2 ոսկի
Եմերիկա 7 տոլար

Բաժանորդագրութիւնը կ'սկսի ամեն ամսոյ 1 եւ 15ին

100 ՓԱՐԱ

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԱՄԱՈՒԱՅ

ԳԻՄՆԱԴԻՐ - Մ. ՄԱՄՈՒՐԵԱՆ

Օրաթերթ ազգային եւ քաղաքական

Fondateur
M. MAMOURIAN

Directeur-Rédacteur en chef
H. MAMOURIAN

„Arévélian Hamoul„
JOURNAL ARMÉNIEN
QUOTIDIEN

100 ՓԱՐԱ

ՄԵԾՆՈՂ ՆԵՐՈՒՆ ԿՏԱԿԸ

Ջեմ գիտեր թէ եղա՞ծ է ո՛եւէ ժամանակ որ մեզ համար ներքեւի ըլլար իրարու հետ անհոգ ապրելու luxeը։

Զբօստիկ ազգ մըն ենք ամէհի հոդերով և տակաւին շատ մը հայեր գիրար բզքտելու voluptéով կը հրճուին...։

Պատերազմը վերջացաւ։ Ու մինչդեռ մեր ցաւատանջ հայրենիքը կը հեծէ աչքէն ձախէն հալածուած, կը մնայ միշտ ներքին հիւծախտի ահաւոր վտանգը։

Անցեալ տարուան սկիզբները գրեր էի յօդուածը գոր այսօր կը դրկեմ քեզի համերաշխական չարժում մը ստեղծելու միամիտ հաւատքով։ Հրատարակութեան չի տուի այն ատեն, որովհետեւ յաւակնութիւնը չունէի ես initiativeը վրաս առնելու։

Այն պահուն երբ Նուպար և Ահարոն ձեռք ձեռքի Բարիզէն Լոնտոն կերթան մէկ սիրտով, մէկ ոգիով հայ տառապանքին դարմանը հայցելու, անոնք հրաւէր կը կարդան ամենքին՝ կուռ ամբողջութեան մը մէջ հոգեխառնուելու։

Եւ ես առիթով Մխոնզեանը կոկը իմ կողմէս թող ըլլայ տիար հեւք մը ոգեկոչելու ապագային մեծ ներդաշնակութիւնը...։

24/2/20

Հրեղէն լեզու մը պիտի ուզէի ունենալ։

Պիտի ուզէի արտաբերել հոգիիս մտքիս մէջ հուսգեռող մտածումները, որոնց չեմ հասնիր բնազդաբար կը տարուիմ անոնցմէ։ Պիտի ուզէի որ մէկդ ամենէն վեր բարձրանար յանկարծ, գերմարդկային էակ մը ոգեւորեր ու ցնցեր մեզի։

Ո՞ւր է ան։

Ըսէր մեզի ինչ որ կ'արժէ կեանքը։ Բացատրէր ոչնչութիւնը անհատին և անոր օրական գաճաճ հնոցներուն։ Ցոյց տար գեղեցկութիւնը ազգի մը ամբողջութեան։ Զգացնէր հաւաքական գոյութեան համար նուիրուելու հնչականքը։

Մորիդրատոր այս օրերուն լուռ ինքնամփոփումի մը մէջ երբ կ'սպասենք մեծ մեներուն տալիք վճիռին, խաչուած բայց քաջարի մեր ազգը չպահեր անշուշտ հրաշքներու քաւաներդ դարուն մէջ։ Հաւատքը, ամբարիշտ գիտակցութիւնը մեր անտեղիտալի իրաւունքներուն, ներքին ուժին կազմաւորումով՝ ահա՛ ինչ որ պիտի ստեղծէր մեր եզակած անկախութիւնը։

Ներքին ո՛չժ..., ինչ դիւթական զօրութիւն։ Մեռելները յաւերժացնելու համար չհնուած մարմարէ արձաններէն շատ աւելի պիտի ազդէր։ Հալածական ազգի մը փչրանքներուն սըրտայոյզ գիրկընդխառնումը, քով քովի խանդաղատանքով իրարու փաթթուած, դիակներուն բզքտած ահատեսիլ կոյտէն եռքը, աշխարհի ամենէն զարմանալի ողբերու կոթողը։

Եւ կրնկրկ այդ միութեան առջև բոլոր հարուածները պիտի փշրուէին։

Ամէնքս ալ մեր պարտականութեան գլուխը, դաժին համար անձնուրաց անգին կեանքերու արժէքովը ստացուած իրաւունքին իրացումին համար միայն ապրինք։

Ահա օրուան պարտքը։

Ո՞վ պիտի ըսէր հարուստին տո՛ւր, տո՛ւր, տո՛ւր, ներարկելով անոր սըրտին մէջ զգլխիչ արբշռանքը պարտականութեան կատարումին։

Դրամին ողորմելիութիւնը պիտի փրկուէր, — ա՛խ, սա մեր գիտցած դրամին,— ու պիտի ծառայէր ցեղի մը անկախ կազմութեան։ Այսօրուան հարուստներուն մեծաչնորհն է վեց հարիւր տարիներէ ի վեր ներանի իրենց որ կրնան, երանի ազգին եթէ հասկնային։

Բոցեղէն բառերով ու չունչով ըզգացնէր վայելքը տալուն՝ տանջուած ցեղին վերահաստատութեան համար։

Գործաւորներու բազուկները ուժգնէր վերաշինելու համար վայրենիներու կացիններով և գեհենային կրակներով փճացած հայ օճախները։

Մտաւորականին տար նուիրական հուրը, իր կրչով ու խօսքով հրահրելու համար հայ ուխտը՝ ճիգերու նոր բողբոջումներով։

Ուսուցչի՛ն՝ իր աշակերտներուն սորվեցնելու Հայ եղբայրութեան յաւիտենական երգը։

Հայ գործիչներուն՝ քաջալերելու իրենց խիզախ դիմացքին մէջ, ու անոնց անառիկ կամքին առջև խոչընդոտները իրենց հիմերէն սարսելու։

Կիներուն՝ իրենց մոգական չնորհներով ալեհուացնելու համար հայ կեանքը, հրճուեցնելու հայ ոգին և իրենց մայրենի գուրգուրոտ խնամքներով պատրաստելու սերունդը վաղուան։

Գեղացիին՝ քահ ու բրիչին ուժգոր անուշ երգերու փսփսանքով, արիւնով սրբացած հողը արգաւառելու, կանանչելու մայրենի ամայութիւնը և անքաղաքակիրթ դահիճներու ոտքերուն հետքերը անհետացնելու։

Եւ երբ ազգին տառապագին կորովը, չարչարանքներու մեծութիւնով զօրացած հսկայական խոյանքով մը պէտք էր անդիմադրելի արշաւ մը կազմէր դէպի վերաշինութիւն, երբ ամեն մէկը, նորածագ Հայրենիքին ծառայելու կանչուած է, ներքին խոցոտող վէրճեր կը տակաւրացնեն մեր յոգնած ուժը, որ իր մէկկեցումին մէջ միայն պիտի գտնէր իր արդիւնաւորումը։

Ձի բաւե՞ց ալ։

Կիլիկիան, ուր գնդիկ մը հող չի Ձեց անկարմիր, երէկուան հէգ ու տանջուած Կիլիկիան, այսօր ալ կը հեծէ եղերական արհաւիրքներով։ Հոգեվարք բարբարոսութիւնը անոր ըսպիներուն կառչած՝ դեռ անկէ հոսող արիւնէն կ'սպասէ իր անունդը...։ Ու Կիլիկիան՝ հայրենիքի այդ գոհարը՝ որ իր խայթոնուշ տրտմութեան մէջ դէպի մեզ դարձուցած է իր անխօս բայց վրդովվիչ ակնարկը չկինովցներ մեզ եղբայրական իրքնաբուխ հոգեխառնուելով մը։

Էրէկուան սգահանդէսը հայ պաշտելի մտաւորականութեան նուիրուեցաւ, պէտք չէ՞ր Քէլտրէքը անջակտելի «Մուրք Համերաշխութիւնը»։ Մտքի ու սրտի այդ անմոռանալի առաքեալները, իրենց կեանքը տուին պաշտելի անձնուիրութեան մը մէջ գերգկացնելով մահը ու մենք եւրոպական նպատակի մը համար կը դժկամակինք իրարմով սմբոդլուիթիւն մը կազմելու։

Բօշոտուած ու նահատակուած մեր անթիւ գոհերուն մէջ, գանգատնութիւն դրի՞ն մեր դահիճները։

Աշխարհաքաղաքագէտները ձեւրտիր դեռ ամեն հայ սրտեր, հոնկէ դիտելու ցօղոտ աչքերով ազատագրութեան սիրալի առաւօտը։

Անոնք են ամենամեծ հայրենասէրները և մեռողներու արժանի յաջորդները, որոնք պիտի գոհէին մաս մը իրենց յամառութիւններէն, Մեծ Իտէալին համար։

Մեր պանծալի հերոսներուն դամբարանին առջև ծնրադիր՝ ազօքի մեկնամտիկ մեզեդին թող խռովիչ օրօրը ըլլայ ցաւի հովիտներէն ծլարձակող նոր հայութեան։

Մտաւորներու կարաւանին մէջ է ամեն հայու ճարքան, անկէ դուրս հայ նահատակութիւնը՝ ցասումի աղեխարշ աղաղակներ պիտի պոռթկար։ Գազափարի անվերադարձ ուխտաւորներուն կտակը պիտի բզքտուէր, հայ խղճմտանքը պիտի հեծկլտար...։

Դեռ չարբենա՞լ կիրկրնդխառնումի ցնորական յափշտակութիւնով մը..., դեռ չի պագնուի՞լ խելայեղօրէն...։

Գ. ՎԱՐՊԵՏԵԱՆ

ԹԱՏԵՐԱԿԱՆ ՏԵՐԵՆՈՑ

Ինչպէս յայտնի է, ժամանակէ մը իվեր քաղաքացի պատուի ծանօթ դերասանապետ Պ. Ց. Աբէլեան, որ հանդիսացաւ ներկայացումներ տալ յաղեցաւ, սիրողներու սիրայօժար մասնակցող խումբի մը հետ։

Պ. Ց. Աբէլեան երկու ներկայացումներ ևս պատրաստեց յետոյ պիտի մեկնի քաղաքէս։ Այս առթիւ փափաքելով Ա. Կ. Որբանոցի ի նպաստ ներկայացում մը տալ, առաջարկ բերած է սոյն հաստատութեան վարչութեան և այս վերջինը սիրեամած գոհունակութեամբ ընդունած է Պ. Աբէլեանի առաջարկը։

Ներկայացումը պիտի տրուի Թէաթր ու Սմիռնի մէջ յառաջիկայ Մարտ 10ին Հինգշաբթի վարդանանց տօնին օրը։

Ա. Կ. Որբանոցի վարչութիւնը այժմէն հարկ եղած պատրաստութիւնները կը տեսնէ որպէսզի արդիւնաւոր դարձնէ ցերեկոյթը, ոչ միայն յաղուագիտութեան տեսակէտով, այլ նաև նիւթապէս, որպէսզի որբանոցը կարենայ չօշափելի հասոյթ մը ձեռք բերել։

Ահա այս նկատումով որոշած է հետեւեալ գիները.

32 Լօժ 10ական	ոսկի	
140 Ֆոթէօյլ Ա.	2ական	ոսկի
164 »	Բ. 1½	ոսկի
158 Պալքօն	1	ոսկի
302 Կալերի	½	ոսկի

(Շարունակութիւնը կարդալ Դ. Էջ)

ՀԱՅԵԼԱԿԱՆ ՄԷՋ

Երէկ «Ա. Մամուլ» հաղորդած էր լուր մը, որու համեմատ յունական ափերուն վրայ բնակող քրիստոնեայ ժողովուրդներէն, ի մասնաւորի Ծոյնեըրէն, պիտի կազմակերպուի հսկայ միլինկ մը, որու նպատակը պիտի ըլլայ, նախ՝ երախտագիտութիւն յայտնել Համաձայնական մեծ տէրութեանց որոնք կ'պաշտպանեն հելլէնական արդար իրաւանց դատը և երկրորդ՝ յոյս յայտնել թէ՝ Լիւսի գոհացում պիտի տրուի հելլէնական գարաւոր բաղձանքներուն։

Արդեօք պիտի ներե՞ն որ իբրև Իզմիրցի Հայ և մօտէն ծանօթ Հելլէն ժողովուրդին, երրորդ պահանջում մըն ալ առաջարկեմ, զոր ազատ է անշուշտ միքինկին մասնակցող ժողովուրդը ընդունելու կամ մերժելու, այսինքն պահանջել Համաժողովէն և ի մասնաւորի Անգլիայէն՝ որ անմիջապէս Իզմիրի և յունական զօրքին մինչև երկաթիլիք մասը՝ կրցուած հաչակաւ Ծունաստանի։

Առաջարկս անընդունելի չէ կարծեմ, թերևս դիւանագիտական չերևի, քանի որ Սեվրի դաշնագրին մէջ փոփոխութիւն մը ներմուծելու քնոյթ մը ունի, այդքան խոր դիտանա[illegible] խելքով՝ եթէ այդ առարկութիւնը յառաջ բերեն, անմիջապէս պիտի պատասխանեմ որ այդ միևնոյն Սեվրի դաշնագրով որոշուած է որ եթէ Թուրքիա՝ որոշ պայմանաժամի մը մէջ չկատարեալ այդ դաշնագիրը, պայմանները պիտի[illegible]խստանան։

Կարծեմ համաձայն կուգայ առաջարկս այդ տեսակէտին հետ։

Ազատ է միքինկին մասնակցող ժողովուրդը և կարելի չէ կապտել անոր իրաւունքները։ Արդ՝ այդ միքինկին պիտի մասնակցին Մեր Հելլէն քաղաքակիցները, բայց միթէ այդքանով կ'լրանա՞յ, ո՛չ, այդ միքինկին պէտք է ստուար չափով մըն ալ մասնակցին Հայերը, ներկայացուցիչներ ունենան բոլոր պաշտօնական ու ազատաշունչ մարմինները և միանգամայն քաղաքական կուսակցութիւնները։

Այդ միքինկը սովորական միքինկ մը պէտք չէ ըլլայ և անոր պէտք է մասնակցին հայերը և եթէ չարքեան մէջ օր մը որոշուի, այդ օրը նաև պոյուին միքինկի պահուն բոլոր հայ վաճառատուները։

Այս առթիւ ուրիշ թէլտրութիւն մըն ալ ընելու պիտի համարձակիմ։

Մեր ընթերցողները գիտեն թէ չաբաթէ մը ի վեր քաղաքս կ'գտնուի ազատական կուսակցութեան Լէյտրնեըրէն Պ. Մ. Սըվուլի, ինչ քաջահմուտ է Հոմերոսի լեզուին բոլոր ճկնութիւններուն, պիտի առաջարկեմ որ Ռումկավար կուսակցութենէն՝ իրև քոյր-կուսակցութիւն մը Ազատական կուսակցութեան կամ եթէ չարմար կը դատուի, նոյն իսկ Ապզ.վարչութենէն, պաշտօնապէս հրաւիրուի այդ միքինկի օրը խօսելու Իզմիրահայութեան։

Եթէ այս առաջարկս ընդունելի,— և չեմ կարծեր որ որևէ առարկութիւն վերցնէ,— պէտք է անմիջապէս միքինկի յանձնաժողովին տեղեկութիւն տալ, որպէսզի նախապէս գիտնայ և ըստ այնմ կարգադրութիւնները ընէ։

Միայն թէ ոչ չամհնալու և ոչ ալ քնանալու, այլ չարժելու էր։

ԵՍ

ԾԱՆՕԹ ԷՔ, ՄԻ՛ ՅԱԽԻՔ...

Ցաւալի է որ մինչեւ հիմա անհոգ գտնուեցանք ինքզինքիս Արեւմուտքին ճանչցնելու համար, որով մեր մասին սխալ գաղափար կազմողները լախլախիչ մեծամասնութիւն մը կը կազմեն, իսկ մեզի նպաստաւոր հոգիներն ալ հազուագիւտ բացառութիւն մը կը կազմեն։

«ԻԼԼԵՐԻ»

Ինչպէս անհատներու, նմանապէս և ազգերու համար չատ դժուար եղած է ինքնաճանաչութեան ուղիղ գիտակցութիւնը ունենալ։ Ինչպէս ամեն անհատ, նմանապէս և ամեն ազգի տրուած չէ իր մասին ունենալ կատարեալ ինքնաճանաչութեան զգացումը։ Աչխարհի ծագումէն մինչեւ այսօր, այն բոլոր ժողովուրդներն ու ազգերը, որոնք տակաւ առ տակաւ բնաշրջումի օրէնքին ենթարկուած, անզգալաբար, եկած հասած են այժմու վիճակին, բնականաբար աչխատած են իրենց բոլոր ներութիւնները հաղկհաւ սրբագրել, իրենց մէջ մուտ գտած յորի ունակութիւնները կարելիութեան սահմանին մէջ թօթափիլ, բնաշրջումի օրէնքով իրենց պարտադրուած ձեւափոխութիւններուն համակերպիլ, մէկ խօսքով ազգերու, ժողովուրդներու, ցեղերու զարգացումով ձեռք բերուած բարելաւութեան աստիճաններէն քայլ առ քայլ բարձրանալ, գոհանալու համար ներկայ քաղաքակրթ վիճակին։

Անխուսափելիօրէն աչխարհի գրեթէ բոլոր ժողովուրդները, չատ քիչ բացառութիւններով ենթարկուած են ժամանակին հետ ընթացող բոլոր բարեփոխութիւններուն։ Միակ մտատանջութեամբ մը առաջնորդուած՝ ըլլալ արդիական, ըլլալ զարգացած, ըլլալ քաղաքակրթ և ձերբազատուիլ այն բոլոր հին ու մինչդարեան բարքե՛ն ու սովորութիւններէն, որոնք ազնտարելի հետեւանքներ ունեցած են ժողովուրդներուն կեանքին համար։

Դարերու ընթացքին՝ հետզհետէ ժամանակի հետ անհրաժեշտ դարձած բոլոր հիմնադրութիւններուն վրայ իսկ եթէ փորձուինք ակնարկ մը պատճնել, պիտի տեսնենք թէ ի՜նչ հսկայ փոփոխութիւններու ենթարկուիլ հարկադրուած են։

Միլին դարուն մէջ ուր բոլոր հիմնադրութիւնները սկսան որոշ գոյն ու կազմակերպութիւն մը ստանալ, վաճառականութիւն, տուեւտուր, ընկերական համախմբութիւններ, կրթութիւն, եկեղեցի, զինուորականութիւն, և ըստ կարգի ամեն բան, կրնա՞ն մինչեւ այսօր օր և է կերպով բազդատութեան ըլլիլ ներկայ պայմաններուն և պարագաներուն հետ զուգահեռաբար։

Մի՛ չեւ իսկ այն ժամանակ բոլորովին անծանօթ մնացած վայրերու ժողովուրդները, Ովկիանիոյ, Ճաբոնի, Ֆիլիպեանեներու, Հնդկաչինի, Բարեյոյսի, բոլորովին կերպարանափոխ դարձած են և անոնցմէ ոմանք արեւմտեան ժողովուրդներու հետ կրցած միեւնոյն աստիճանին վրայ ընթանալ։

Այդ մինչդարեան բոլոր հիմնադրութիւնները այսօր հիմնովին փոխուած են և որքան գիտութիւնը յառաջդիմած, այնքան աւելի սրբագրութիւններու և բարեփոխութիւններու ենթարկուած են։ Ցարքեր կերպով կարելի չէր որ և է քայլ մը առնել, և այն ժողովուրդները որոնք չեն ուզած արդիանալ, մնացած են անասոյ, անոպայ և վայրենի բնակիչներու հակամէտ։

Գէթ է նկատի ունենալ նաև որ բնաշրջումի տակ բոլոր ցեղերը և ժողովուրդները, միշտ անկախ ու ազատ մնացած են կրօնական կաշկանդումներէ և մոլեռանդ աւանդութիւններէ և գիտութեան ընձեռած բարիքներուն կատարելով, յաջողած են հասնիլ քաղաքակրթութեան ամենավերին աստիճաններուն։

Առանց բոլորովին կամ արմատապէս թօթափելու կրօնական մաքուր բարոյականի և ազնուացման առաջնորդող սուեալները, երբէք չեն չփոթած կամ իրարու հետ գիրկընդխառնած կրօնական հիմնադրութիւններու դերը՝ քաղաքական և ընկերական ազատ հիմնադրութիւններու հետ. ահա Արեւմուտքի, Միացեալ Նահանգներու և Նոր Աչխարհի ժողովրդոց զարգացման և հսկայաքայլ յառաջդիմութեան գաղտնիքը։

Մինչդեռ այն ժողովուրդները որոնք իրենց քաղաքական հիմնադրութիւնները հիմը՝ կրօնական հաւատալիքներէն քաղած և մինչեւ իսկ այդ հաւատալիքներու վրայ ձեւակերտած են իրենց օրէնքները և կանոնները, դատապարտուած են մնալու մշտատեւ յետամնացութեան մէջ, չըսելու համար ապիտութեան ետ այն բոլոր չարիքները, այն բոլոր աղէտները որոնք կը գործուին ամիկ ու մոլեռանդ ժողովուրդ մը, պարզապէս հետեւանքներն են անոնց քնկերային, քաղաքական և կրօնական հիմնադրութիւններուն բացարձակ չգոյութեան։

«Իլէրի» ինչպէս վերեւ կարգացին մեր ընթերցողները, ցաւ կը յայտնէ որ ինքզինքին Արեւմուտքին ճանչցնելու համար անհոգ գտնուած են։

Եթէ «Իլէրի», որու նմաններու քիւը անհուն է և հակառական, անկեղծ ըլլի կ'գրէ այդ տողերը, իրրեւ իր համզումը, ահա բացայայտ ցոյց կուտայ, թէ ինք և իր նմանները գտատապարտուած են իրրեւ ինքնաճանաչութիւն չունենալու Ամենափոքր ինքնաճանաչութիւն ունեցող որ և է անհատ կամ ժողովուրդ երբէք չպիտի յանգդնէր նմանօրինակ դժպհութիւն (enormité) մը քնելու և ծաղրելի դառնալու հանրութեան։

Եթէ «Իլէրի» իր պաշտօնին բերումով կոչուած է ուղղութիւն տալու իր կրօնակից ժողովուրդին, եթէ իրրեւ հասարակական օրկան այդ մեծամասն ժողովուրդին առաջնորդն կամ ուղեցոյցն պիտի ըլլայ, իր մտայնութեան չափը և կշիռը կ'դ'է իրենիրէն տարբեր հանրութեան մը առջեւ։

Ա՛դեռ «Իլէրի» կատա՞կ կ'ընէ։

Եթէ կատակ մըն է իր ըրածը, չատ անճահ ու անժամանակ է, իսկ եթէ զուրկ իրապես ինքնաճանաչութեան զգացումէն՝ լրջօրէն հրապարակ կ'նետէ այդ իրեն հաւար ցաւալի համարուած պարագան, կ'դառնան ինք և իրեն պէս մտածողները ցաւալիօրէն անուղղանելի, որոնք այսքան դարերէ ի վեր մնալով կառչած իրենց փլփլած լաստակերտին, դատապարտուած ու նախատահանուած պիտի ըլլան այդ նեխուած ապաւէնին ընդ միշտ փրցած մնալու, առանց յոյսի նշոյլ մը տալու քաղաքակրթ աչխարհին, թէ կրնան բարեփոխուիլ կամ բարելաւուիլ։

«Իլէրի» ակնհայտ ցոյց կուտայ թէ տեղեակ իսկ չէ իր ազգային պատմութեան, թէ գաղտիար չունի որ Եւրոպացի պատմագէտներ ի՛նչ ուսումնասիրութիւններ ու քննական պատմութիւններ հրատարակած են իրենց հին և նոր պատմութեան շրջաններու մասին։ «Իլէրի» կ'ուզէ անգիտանալ թէ ներկայ համաչխարհային պատերազմի առիթով Թուրքիոյ կառավարութիւնը, «Իլէրի» կ'նամանի մոլորակէ մը նոր աչխարհիս վրայ ընկող արտրոծք մը որ ամեն քան անդիտանալ ձեւացնելով, կ'ցաւի որ հարկ եղած չափ Արեւմուտքի չեն ծանօթացուցած գիրենք։

Արեւմուտք և Արեւելք, Նոր Աչխարհը և Ծ.—Արեւելք, ամենքն ալ լաւ կերպով կ'ճանչնան գիրենք։ Թո՛ղ հանգիստ ըլլան «Իլէրի» և իր նմանները։

Եթէ «Իլէրի»ի և իր նմաններուն ցայսօր գոյութիւն ունենալու մասին զարմանք յայտնած ըլլար «Իլէրի», չատ բնական ու տրամաբանական պիտի գտնէինք իր զարմանքը, որու գազանիքը քաղաքական ընդդիմդիր չհներու մէջ միայն պէտք է պրպտել։ Այդ պրպտումներով միայն կրնայ արդարանալ գոյութեան այն իրաւունքը, որու փոյթ չէ թէ գոհ գացին ու կ'ներքան հարիւր հազարաւոր անմեղներ։

Արեւմուտք չատ լաւ կ'ճանչնայ «Իլէրի»ն և անոր հետեւորդները, և աւելորդ ձանձրոյթ մը պիտի ըլլար այս մասին մտահոգուիլ և այն քիւր չգազափարը չինել թէ անձանօթներ դարձած են արեւմուտքի ժողովրդոց համար։

Ապացոյց իրենց ծանօթներ եղած ըլլալուն, Անգլիա՝ որու պաշտպանութիւնը ոչ թէ 1878ի Ռուսօ-Թուրք պատերազմէն, այլ Մեծն Նարոլէոնէն ալ յառաջ կ'սկսի և որ գոնե իր վարձատրութիւնը այս վերջին պատերազմի պահուն, և գիրենք չատ լաւ ճանչնալուն համար է, որ վճռականօրէն որոշած է Արեւելեան խնդիրը լուծել, գարձեալ օր մը իր առջեւ իրր խոչընդոտ մը չունենալու համար գիրենք։

Եթէ «Իլէրի» մտահոգուած է որ չատ չեն ճանչցած գիրենք, քոզ փարատէ իր այդ աւելորդ սրտմաշուք կասկածը, կրնայ ամբողջ աչխարհ գիրենք չէ ճանչնալ, ենթադրենք պահ մը որ Արեւելք և Արեւմուտք գազափարն անգամ չեղենան իրենց գոյութեան վրայ, բայ կայ ասդին իրենց մօտ, իրենց կողքին գարերէ ու գարերէ ի վեր ապրած ու տառապած ազգ մը որ քաջածանօթ է իրենց գոյութեան և իրենց իսկական նկարագրին և այդ ազգին անմեղ զոհերու ոսկորները կան ու կ'ծուան իրրև յաւիտենական քաղաքակրնաները աչխարհս մինչեւ կատարածը և այդ մարախրոսացած բողոքողներու արժանի ժառանգորդները՝ Հայ Որբերն ու Որբ տիները կան հարիւր հազարաւորներ, որոնք կենդանի ու վրէժխնդիր աստուածոյ մը նման ամբողջ աչխարհի ծանօթացուցին գիրենք...

Եւ ասկից արհամարհելի կամ անտես առնուելիք ծառայութիւն մը չէր...

Հ. Մ.

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ԱՁՍՕՐՈՒԱՆ ՄԻԹԻՆԿԸ

Ինչպէս երէկ ծանուցած էինք, այսօր առաւօտ ժամը 10ին Ծունաց Մայր եկեղեցիին մէջ տեղի կունենայ հսկայ մրիթինկ մը ուր պիտի խօսին նախապէս որոշուած բռնախօսները, և ուր պիտի որոշուին ու խմբագրուին Լօնտոն Համաժողովին ուղղուելիք հեռագիր-բազձ նքները։

Մրիթինկը վերջ կտնելէ յետոյ մասնաւոր պատուիրակութիւն մը պիտի դիմէ Հելլէն Ռ. Գօմիտէր Գ. Սքերիտաէսի յանձնելու համար Իզմիրի հելլէն ժողովուրդին բանձանքները։

Գ. ՊՐԻԱՆ ԿԸ ՄԻՋՆՈՐԴԷ

«Մաքէնի Լօնտոնի Բիւրոյի թղթակիցը կը հեռագրէ թէ Գ. Գրիան Համաժողովին մէջ մեծ դժուարութիւններու կը բաղխի զանազան հակառակ տեսակէտները իրարու հետ հաչտեցնելուն համար։

ԿՈՒՆԱՐԻՍԻ ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Ազգային ժողովին գումարումէն յետոյ, Մ. Կունարիս ընդունած է լրագրողները և անոնց հաղորդած է որ՝ Համաժողովին նախընթաց օրուան գումարումին, Թուրք պատուիրակները ի ներկայութեան Գալօյէորգուլոյի բացականացած են Արեւելքի մասին իրենց պահանջումներուն գլխաւոր գիծերը պարզելով։

Դաշնակից պատուիրակութիւնները մարիկ ըրած են այդ բացատրութիւնները առանց ամենափոքր դիտողութիւն մը ընելու կամ ընդմիջումի։

ԵՐԷԿԻ ԳՈՒՄԱՐՈՒՄԸ

Առջի օր ևս (Ուր.) պիտի տեղի ունենար Համաժողովին գումարումը, սակայն որևէ լուր մը չէ հասած այդ գումարումին մէջ կայացած անցուդարձերու մասին։

ՖՐԱՆՍԱՑԻ ՇԱՀԱԳՐԳՌՈՒԹԻՒՆԸ

«Բաքրիա»ի Լօնտոնի համաժողովին թղթակիցը կ'հեռագրէ իր թերթին թէ Ֆրանսայի քաղաքական շրջանակներու մէջ ուժգին մեծ շահագրգռութիւն ցոյց կ'տրուի Գալօյ քան թէ Փոքր.Ասիոյ հարցին։

ՎԵՐՋՆԱԿԱՆ ՈՐՈՇՈՒՄՆԵՐ

«Բըքի Բաբիզիէն»ի թղթակիցը ինչպէս նաև «Ժուռնալթ, Լօնտոնէ կ'հեռագրին իրենց թերթերուն, որ ըստ երևոյթին որևէ վերջնական որոշում մը չպիտի տայ Համաժողովը Արևելքի խնդրոյն վրայ։

ՎԷՆԻԶԷԼՈՍ ԿԱՇԽԱՏԻ

Գալօեէորգուլօ Լօյտ Ճօրճի հետ իր ունեցած տեսակցութենէն վերջ վէնիզէլոս վարչապետին մօտ գացած է և այս վերջինի հետ ժամէ մը աւելի աչխատած է։

ՊՐԻԱՆԻ ՅԱՋՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Ֆրանսական գահլիճի նախարարապետ Մ. Պրիան՝ «Մաքէն»ի հրատարակած տեղեկութիւններուն համեմատ կ'հաղորդէ թէ՝ բոլոր դաշնակիցներու մէջ կատարեալ համաձայնութիւն մը գոյացած է՝ ձեռք առնուելիք բոլոր միջոցներուն վրայ, այն պարագային՝ որ Գերմանիա չպիտի ուզէ գործադրել համաժողովին վերջնական որոշումները։

Ի՞ՆՉ ԿԸՍԷ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ՄԱՄՈՒԼԸ

Անգլիական Մամուլը լրջօրէն կը վարկաբեկէ. Թուրք ներկայացուցիչներուն առջի օրուայ Համաժողովին մէջ ներկայացուցած խոչոր պահանջները և զանոնք կը համարէ իրր յաղթականի պայմաններ։

«Տէյլի Թելեկրաֆ» խօսքէն կը քննադատէ այս պահանջները և կըսէ «կերեւի թէ անցեալ վեց տարիներու դառն դասը դեռ չէ ազդած անոնց վրայ, Թուրքերուն ոճրա՞ն այնքան խիտ է որ կարծես թէ՝ Թուրքիա ամենամեծ աերուիներէն մին ըլլար։

ԻԶՄԻՐԷ ՈՒՂՂԱԿԻ ՆԻՒ-ԵՕՐՔ

Ազգային չոգենաւային ընկերակ

Կիսամեակայ դադարտար

ՊՈԼԻՍ-ԻԶՄԻՐ-ԲԻՐԷ-ՆԻՒ-ԵՕՐՔ

ԵՒ ՓՈԽԱԴԱՐՁԱԲԱՐ

Հսկայ Թրանսաթլանթիք

"ՄԷՂԱԼԻ ԷԼԼԱՍ"

Գոյեն գալով կը հասնի Իզմիր եւ երկրորդ օրը

ՁՈՐԵՔՇԱԲԹԻ 17/2 Մարտին ժամը 2ին կը մեկնի

ԲԻՐԷ եւ ՆԻՒ-ԵՕՐՔ (15 օրուան մէջ)

ընդունելով ապրանք եւ ճամբորդ բոլոր կարգերու համար, առանց որ եւ է փոխադրութեան: Նախապէս Իզմիրէ թուագրեալ տեղեր: Միակ առիթը հանելի ճամբորդութեան մը:

ԾԱՆՕԹ.— Առժամեայ տոմսակներ ունեցողները «Մէղալի էլլաս»ով համար Բիրէա ընդունելի, կը խնդրուի որ աճապարեն ներկայանալու գործակալութեան գանոնք փոխելու համար Իզմիրէ ընդունելի տոմսակներու հետ:

Թրանսաթլանթիք **"Թեմիսթօքլի"**

կը մեկնի Իզմիրէ 12/25 Մարտ դէպի՝

ԲԻՐԷ եւ ՆԻՒ-ԵՕՐՔ

ընդունելով ապրանք եւ ճամբորդ բոլոր կարգերու համար

Ծախուց, գիներու ինչպէս նաեւ ուրիշ տեղեկութիւններու համար դիմել՝

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԳՈՐԾԱԿԱԼՆԵՐՈՒ

ՃՕՆ ԻԼԻԱՏԷՄ ԵՒ ԸՆԿ.

Բարալէլ 217 Միտհատ Փալա լօքալ

ZENITH

ԱՇԽԱՐՀԻ ԼԱՒԱԳՈՅՆ ՖԱԲՐԻՔԱՆԵՐԸ

ՎԱՃԱՌ ԶՄԻՒԴՆԱԿԷՄԵԱՆ

ՁՈՒԱԿ ՊԷՅՕՔԷՆ թիւ 13-15

Չէնիթը այն ժամացոյցն է որ բազմաթիւ մէտալներէ զատ արժանացած է նաեւ Արեւմտեան Մրցման աստիճանին

կը ծախուի Զուխա Պէյօքէնի թիւ 13 եւ 15

ԳԱՆԱՆ ԶՄԻՒԴՆԱԿԷՍԵԱՆ *վաճառատունը*

Երբ պիտի գանէք Չէնիթէն զատ ճոխ պէսպիսութիւն մը ոսկիէ և արծաթէ տպատրանքնաւոր ժամացոյցներու նոյնպէս կանանց և արանց համար կրպակնի ոսկիէ, արծաթէ և նիքէլէ կազմուածնուէրքու

ՅԱՐՄԱՐ ԺԱՄԱՑՈՅՑՆԵՐ

Թուրք պատմիրակութեան և վերջերս ազգայնական Թուրքիոյ մտքէն չանցաւ Քէ, ինք մեծ պատերազմէն յոյզերովին պարտուած գուրս եկաւ։

Իրօք հաշուութիւն կը խնդրէ, որովհետեւ այլեւս իվիճակի չէ պատերազմելու և պիտի յանձնուի Համաձայնականներու առանց ոեէ պայմանի։ Գօլոսոյ և էնկիւրիւի պատմիրակութիւնները Քէև տարբերութիւններ ունին իրենց միջև, բայց միևնոյն հպարտ լեզուն ունին։ Եթէ պատերազմը փոխանակ կորնչելու շահած ըլլային այսքան հպարտ լեզու մը չպիտի գործածէին։

ՀԱՒԱՆԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԸ

Հիմնուելով Գրիմանի յայտարարութիւններուն վրայ, հաւանական կերեւի որ Եթէ հարկը պահանջէ Ռէնի ձախ եզերքը պիտի գրաւեն Ֆրանսական բանակները, և գրաւումը պիտի կատարուի յանուն Ազգերու դաշնակցութեան ժողովին և պիտի պահուի այդ գրաւումը, մինչև որ Գերմանիոյ վրայ պարտադրուած պայմանները գործադրուին։

ԴԱՇՆԱԳԻՐԸ ԶՊԻՏԻ Վ.ԵՐԱՓՆՆՈՒԻ

«Զիքակօ Թրիպիւն» Քերքը վճռականօրէն կը հաւատայ Քէ, հակառակ քէմալականներու յամառութեան և հանած տմուկներուն, Սեվրի Դաշնագիրը չպիտի վերաքննուի։

Լոնտոնի լաւատեղեակ տնգլիական շրջանակներն ալ կը հաւատան Քէ, մինչև ցարդ տեղի ունեցած վիճաբանութիւններէն կը հասկցուի որ, Սեվրի Դաշնագիրը անփոփոխ պիտի մնայ։

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱԿԱՆ ԱՌԱՔԵԼՈՒԹԻՒՆԸ

Կ. Գօլեէ կը հեռագրուի Քէ, առջի օր Գօլեէն մեկնած է Ծոյն պատրիարքական առաքելութիւնը դէպի Լօնտոն, նախագահութեամբ Պատրիարքական Տեղապահ Տօքթ Հէօսի։

Գօլոսոյ առւսական դեսպանը այցելելով Պատրիարքացանը, Տեղապահին բարի յաջողութիւն մաղթած է։

Նմանապէս Գօլոսոյ Սերպիական Դեսպանը ծանուցած է Տեղապահին Քէ' Գելկրատ մէջ իր կառավարութեան կողմէ պաշտօնական ընդունելութիւն պիտի ըլլայ պատրիարքարանի առաքելութեան։

ՀԻՄԱԺՈՂՈՎԻՆ ՄԷԿ ՈՒՌՋԱՐԿԸ

Լօնտոնէ հասած հեռագիրներ կը ծանուցանեն Քէ Համաժողովը Թուրք և հելլէն պատմիրակութիւնները լսելէ ետք, գալ նիստ մը գումարելով որոշած է Քէ' հելլէնական և Քէ Քրքական պատմիրակութիւններուն հետեւեալ հարցումը ընել։

«Կը փափաքի՞ը ընդունիլ որպէսզի Իզմիրի և Թրակիոյ համար քննութեան մը ձեռնարկուի և դուք հնազանդիք անոր արդիւնքին»

Համաժողովին այս առաջարկին մասին հետեւեալ տեղեկութիւններն առնուած են.

Մէլազգային յանձնախումբ մը պիտի կազմուի և անգլիական ներքերսն հաւաստումին համեմատ, բաղկացած պիտի բլլայ լուրջ և անկողմնակալ անձերէ, որոնք տեղւոյն վրայ երթալով պիտի կատարեն վերոյիշեալ քննութիւնը։

Դեռ մինչեւ վերջին վայրկեանս տեղեկացուցուած չէ Քէ այս յանձնախումբին պիտի ժամանակցի՞ն վերուի ինդիրներով հետաքրքրուող անդամները։

ՓՆտուեցէք ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ՄԱՄՈՒԼը

ՈՉ ՄԱՐՏԻՒ ԳԻՄԱՑ Գ. ԳՕՅՔԻ ԼՐԱԳՐԱԶԱՏԱՒԱՆ ԵԱՆՈՒԹԸ

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ՄԻՏԱՔՍԵՂԻՆԱՑ

ԱՆԱՆԻԱ Յ. ՁՍՔՐԵԱՆ

(Նախկին վաճառատուն Բակոր Համբարձումեանի)

117 ԱՅ ԵՕՐԿԻ ՓՈՂՈՑ· ԻԶՄԻՐ

Պատիւը ունի իմացնելու իր պատուական յաճախորդներուն Քէ նոր ստացած է Եւրոպայի լաւագոյն ֆապրիքաներէն շատ ճոխ մոթերք մը մետաքսեղէն կերպասներու *ամեն տեսակ նորաձեւութեանց* համաձայն։

Գիները եւ տեսակները ամեն մրցումէ դերիւեր ըլլալով, միակ այցելութիւն մը բաւական պիտի ըլլայ համոզելու համար իր գանազան առաջնակարգ տեսակներուն առատութեանը մասին։

Միակ վաճառատունը ուր ամենէն բծախնդիրները անգամ իրենց ճաշակին գոհացում կրնան գտնել։

Տօք. ԱՐՄԵՆԱԿ ԽԱԶԱՏՈՒՐԵԱՆ

Վիրաբոյժ Ա.զգ. Հիւանդանոցի

Հիւանդ կ'ընդունի ամեն օր կէսօրէն վերջը, Հայոց Թաղ Ֆընտըղ փողոց Թիւ 32, Պ. Բասխնուտիսի ջրաբուժական հաստատութեան մէջ, ուր վիրաբուժական մեծ ու պզտիկ գործողութիւններ ալ կը կատարէ, դարմանելով նաեւ վէներական հին ու նոր հիւանդութիւնները՝ բժշկական նորագոյն մեթոտներով։

ԵՐԿԱՍԻՐՈՒԹԻՒՆ

Ծուխեզ Արգելոցական

ՄՂԶԱՒԱՆԶԸ	100 դրչ.
ԲԱՆԱԿՕՍՈՒԹԻՒՆՆԵՐ	100 »
ԱՐՄԷՆԻԱ և ՀԱՑԱՍՏԱՆ	100 »

Մնացած են քանի մը օրինակներ փափաքողք Քով դիմեն «ԶԱՐԹՕՆՔ» գրատունը։

ՀՕԿԱՑ ՀԵԼԼԷՆԱԿԱՆ Թրանսաթլանթիկը «ՄԷՂԱԼԻ ԷԼԼԱՍ» կը մեկնի Իզմիրէ ՁՈՐԵՔՇԱԲԹԻ 17)2 ՄԱՐՏ 1921 դէպի ԲԻՐԷ եւ ՆԻՒ ԵՕՐՔ. ածապարիլու է լաւ տեղերը ունենալու համար։ Գործակալք՝ ՃՕՆ ԷԼԻԱՏԷ ԵՒ ԸՆԿ. Բարալէլ 217 Լօքալ Միտհատ-փաշա։

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ

ARMENISCHE AGENTUR

ՎԻԵՆՆԱ

Հասցէ՝ **ՁԱՐԵՀ ԳԱՐԱԳԻՇԼԵԱՆ**

WIEN VIII Florianigrsse 36

Կ'զբաղի ամեն տեսակ հայթայթումով ՆԵՐԱԾՈՒՄ եւ ԱՐՏԱԾՈՒՄ. Տեղեկութիւններ՝ և հոս դիմող ազգայիններու ամեն կարգի դիւրութիւններ։

Դիմել եւ Համոզուիլ։

ՆԵՐՔԻՆ ԳԱՍԱԽՆԱՏՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ՎԱՂՈՒԱՆ ՀԱՄԱՐ ՅՆՅՆՍԱԿԱՆ ԵՒ ԱՐՀԵՍՏԱԽՈՐԱԿԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ ԳԼԽՈՎ

Միութիւնը գործով, և արտադրող ու արդիւնաբերական գործին չուրջ միայն կրնայ ըլլալ «Տարակոյսին ու հաւատքին, անատուքեան և դրական հաւատումին միջև, կըսէ Կիւյօ, միջավայր մը կայ, որ է գործը, անով միայն անատոյգը մարմին կրնայ առնուլ և իրականութիւն մը ըլլալ. չեմ ուզեր, որ դուք կուրօրէն հաւատաք իտէալի մըն կը պահանջեմ միայն, որ զայն իրականացնէք։

«— Առանց անոր հաւատալո՞ւ։

«— Որպէսզի անոր հաւատաք։ Եւ պիտի հաւատաք անոր՝ երբ աշխատիք զայն արդիւնաւորելո՞ւ»

Այդ համագործակցութեամբ և աշխատողներու չահուն համար ստանձնուած պարտականութիւնը կը սկսի դնել տիրող անիշխանութեան, և միաքերուն տակաւ դրական ուղղութեամբը պիտի կրնայ իր ձեռքով չինել ազգային արդիւնաբեր միութիւնը։ Իրրեւ ճշմարտութիւն ընդունինք, թէ գործը կը համերաշխէ, կը հանդարտէ մշտապես կաթ ղողոնոտութիւնները. համերաշխութիւնը կը զարգացնէ, և անզգալաբար մեզ հայեցողական անիշխանականութենէն և բառերու քաոսէն կը տանի կ'առաջնորդէ գաղափարներու և զգացումներու գործնական ու բեղմնաւոր համագործակցութեան»։

Ըսուած է թէ հասարակաց չահերն ու հասարակաց աւանդութիւնները ին որ ժողովուրդները իրարու կը միացնեն,

Տարրական ճշմարտութիւններու դէմ անգամ մեզանչումներ կը տեսնենք մեր օրերուն, երբ կը դիտենք որ հասարակաց չահերն ու աւանդութիւնները կը դաւաճանուին, կուսակցական չահերն ու աւանդութիւնները անոնց տեղ դրուելով։ Հիմա ամեն նուիրեալ գործ վերջ պիտի դնէ տիրող անիշխանութեան, և միաքերուն տակաւ դրական ուղղութեամբը պիտի կրնայ իր ձեռքով չինել ազգային արդիւնաբեր միութիւնը։ Իրրեւ ճշմարտութիւն ընդունինք, թէ գործը կը համերաշխէ, կը հանդարտէ մշտապես կաթ ղողոնոտութիւնները. համերաշխութիւնը կը զարգացնէ, և անզգալաբար մեզ հայեցողական անիշխանականութենէն և բառերու քաոսէն կը տանի կ'առաջնորդէ գաղափարներու և զգացումներու գործնական ու բեղմնաւոր համագործակցութեան»։

Ըսուած է թէ հասարակաց չահերն ու հասարակաց աւանդութիւնները ին որ ժողովուրդները իրարու կը միացնեն,

Տարրական ճշմարտութիւններու դէմ անգամ մեզանչումներ կը տեսնենք մեր օրերուն, երբ կը դիտենք որ հասարակաց չահերն ու աւանդութիւնները կը դաւաճանուին, կուսակցական չահերն ու աւանդութիւնները անոնց տեղ դրուելով։ Հիմա ամեն նուիրեալ գործ վերջ պիտի դնէ տիրող անիշխանութեան, և միաքերուն տակաւ դրական ուղղութեամբը պիտի կրնայ իր ձեռքով չինել ազգային արդիւնաբեր միութիւնը։ Իրրեւ ճշմարտութիւն ընդունինք, թէ գործը կը համերաշխէ, կը հանդարտէ մշտապես կաթ ղողոնոտութիւնները. համերաշխութիւնը կը զարգացնէ, և անզգալաբար մեզ հայեցողական անիշխանականութենէն և բառերու քաոսէն կը տանի կ'առաջնորդէ գաղափարներու և զգացումներու գործնական ու բեղմնաւոր համագործակցութեան»։

Ըսուած է թէ հասարակաց չահերն ու հասարակաց աւանդութիւնները ին որ ժողովուրդները իրարու կը միացնեն,

Տարրական ճշմարտութիւններու դէմ անգամ մեզանչումներ կը տեսնենք մեր օրերուն, երբ կը դիտենք որ հասարակաց չահերն ու աւանդութիւնները կը դաւաճանուին, կուսակցական չահերն ու աւանդութիւնները անոնց տեղ դրուելով։ Հիմա ամեն

Արդ ինդիր է որ այս բոլոր տմսակիները գիտենան, որպէսզի գէթ հազար ոսկիի զուտ հասոյթով մը կարենայ օգտուիլ Որբանոցը։

Իգմիրի հասարակութիւնը որ միշտ գթասրտանք մր ունեցած է հանդէպ իր որբերուն, տարակոյս չունինք թէ այս առթիւ և իր օժանդակութիւնը պիտի բերէ և այս կերպով, ոչ միայն պիտի քաջալերած ըլլայ որբանոցի վարչութեան ամենաձանր պաշտօնը, ոչ միայն խրախուսած պիտի ըլլայ իրեն արդէն ձանօթ դերասան մը, որ ինքզինք պիտի յաղոդի արժեցնել սուրբ հանդիսականներու ներկայութենէն ոգեւորուած, այլ նաև ուղղակի իր գուրգուրոտ վիրաբերումը պիտի ապացուցանէ որբերուն հանդէպ, որոնք մեր ապագայի բոլոր յոյսերը իրենց վրայ կը կեդրոնացըննեն։

Ներկայացուելիք խաղն է ձանօթ Քաահրագիր Շիրվանզատէի «Զար Ոզին»։

Առիթ պիտի ունենանք կրկին անդրադառնալու այս ներկայացման վրայ։

ԳԱԻԱՌ. ԺՈՂՈՎ

Ուրբաթ երեկոյ Գաւառ. ժողովը նիստ գումարեց նախագահութեամբ Առաջնորդ Սէի և ատենապետութեամբ Գ. Ղ. Եսայեանի։

Ներկայ էին 16 երեսփոխաններ։

Ժողովը բացուելէ առաջ Գ. Ատենապետը յանուն Երեսփոխանութեան չնորհաւորեց Սրբազան Առաջնորդի ընտրութիւնը և միևնոյն ատեն չնորհակալութիւն յայտնեց՝ որ չէր մերժած իրեն առաջարկուած պաշտօնը ընդունիլ։

Ղևոնդ եպ. Դուրեան չնորհակալութիւն յայտնելով ուելցուցած է որ՝ ինք ուխտած է նուիրուիլ իրեն յանձնուած պաշտօնին, զայն անթերի կատարելու աշխատելով, սակայն միայնակ չէ կարող օգտակար դառնալ, եթէ իր ցնծութեան գործելու սահմանուած ժողովները և տեսուչ իսորհուրդները չկատարեն իրենց պաշտօնը։

Ապա նախորդ նիստի տեղեկագրութիւնն վաւերացուելէ յետոյ, ժողովը անցած է օրակարգի առաջին խնդրոյն, կրօնական առաժամեայ ընտրուած ժողովին վաւերացման կամ վերընտրութեան։

Առաջնորդ Սրբ. խօսք առնելով ցուցուցած է որ Իզմիր ժամանելուն՝ չատ կարճ պարան վիճակի մը առկա եղած է և առկախ ձեացած կրօնական և ամուսնական խնդիրներու կատարութիւնը փութացնելու համար, ստիպուած է համառօտ ժողով մը գումարել բոլոր Իզմիրի և արուարձաններու քահանայ երէցներէ և ընտրուած է 7 հոգիէ բազկացեալ կրօնական ժողով մը, ուստի կ'ինդրէ Գաւ. ժողովէն որ եթէ կա-

նուխիք գործը վերջ պիտի դնէ տիրող անիշխանութեան, և միաքերուն տակաւ դրական ուղղութեամբը պիտի կրնայ իր ձեռքով չինել ազգային արդիւնաբեր միութիւնը։ Իրրեւ ճշմարտութիւն ընդունինք, թէ գործը կը համերաշխէ, կը հանդարտէ մշտապես կաթ ղողոնոտութիւնները. համերաշխութիւնը կը զարգացնէ, և անզգալաբար մեզ հայեցողական անիշխանականութենէն և բառերու քաոսէն կը տանի կ'առաջնորդէ գաղափարներու և զգացումներու գործնական ու բեղմնաւոր համագործակցութեան»։

Ըսուած է թէ հասարակաց չահերն ու հասարակաց աւանդութիւնները ին որ ժողովուրդները իրարու կը միացնեն,

Տարրական ճշմարտութիւններու դէմ անգամ մեզանչումներ կը տեսնենք մեր օրերուն, երբ կը դիտենք որ հասարակաց չահերն ու աւանդութիւնները կը դաւաճանուին, կուսակցական չահերն ու աւանդութիւնները անոնց տեղ դրուելով։ Հիմա ամեն

րելի է նոյնութեամբ վաւերացուի այդ ընտրուած ժողովը։

Գ. Բարսեղ Կիւլպէնկեան գնահատելով Ղևոնդ եպ. ի առած քայլը, առարկած է որ Կրօն. Ժողովոյ ընտրութիւնը պէտք է դրսի Գաւ. ժողովէն, հետևաբար առաջարկած է փոխանակ Կրօն. Ժողովը վաւերացնելու նոյնութեամբ, քուէարկութեան ենթարկուի, քան ատմանադրութեան կատարած ըլլալու համար ընտրութիւնը։

Ժողովը յարմար դատելով այս տեսակէտը, քննարկութեան ձեռնարկած է և կրօնական ժողովոյ անդամ ընտրուած են հետևեալ քահանայ հայրերը։

Տ. Ղևոնդ Ա. քհյ.	Մոլիկեան	16	քէ.
» Յարութիւն	» Սարգսեան	13	»
« Գաբրիէլ	Եպս. Աբրահեան	15	»
» Սուրէն	» Վահունի	16	»
» Եղիշէ	» Գնունի	15	»
» Յարքէն	» Գէորգեան	16	»
» Անանիա	» Քիւչիւքեան	16	»

Գաւառ. Ժողովը ապա անցած է օրս կարդի երկրորդ խնդրոյն և կարգացուած են Գաղ. Ժողովոյ հրաժարական երիք անդամներու Գ. Գ. Մ. Մաբերեանի, Ա. Աբիկեանի և Բ. Անհազեանի հրաժարականները և անոնց տեղ երիք նոր անդամներ ընտրած է, անդամակցելու համար Գաղ. Ժողովոյ արդէն պաշտօնի վրայ եղող չորս անդամներուն Գ. Գ. Նազարէթ Ներսէսեանի, Գ. Փափազեանի, Հ. Նիգոբեանի, Ե. Մ. Իփլիքճեանի։

Քուէարկութեան արդիւնքով հետևեալ երիք անձերը Գաղ. Ժողովոյ անդամ նշանակուած են

Գ. Գ. Բարսեղ Կիւլպէնկեան		14	քուէ
Մանկի Գոճամանեան		15	»
Սուր Թագւորեան		16	»

Ժողովը փակուելէ վերջ անդամներէն Գ. Բ. Անհազեան առաջարկած է որ անմիջապէս ձեռնարկուի հրաժարեալ և վախճանեալ երեսփոխաններու ընտրութեան գործին։

Սրբազան Առաջնորդը խօսք առնելով առարկած է որ ներկայ պարագաներուն մէջ յարմար չդատեր իր այդպիսի ընտրութիւններու ձեռնարկել, կեդրոնը անգամ պատերազմի ծարիրները չեղեալ համարելով կ'պահէ իր ազգային Ժողովոյ նախկին կազմը, հետևաբար օրինակը բարձրէն գալով արդէն Իզմիրի Գաւառ. Ժողովը իր օրինաւորութեան մէջ կ'գտնուի և առայժմ հարկ չկայ ընտրականխընդիր հանելու։

Գ. Բարսեղ Կիւլպէնկեան ևս կարծիք յայտնած է ըսելով որ երեսփոխանները իրենց աթոռներուն կատչած ձեալու որևէ պատճառ մը չունին և առաջին առթիւ որ քաղաքական կացութիւնը ձեռնտու պիտի գտնուի, կարելի է ընտրութենց սկսիլ, սակայն առայժմ խոհեմութիւն չէ որևէ նմանօրինակ քայլ մը առնել և քերևս անդարձ կերպով վտանգել սահմանադրական կարգերը։

Գ. Նազարէթ Ներսէսեան առա-

չարկած է որ Գաւառ. Ժողովը հրահանգ տայ Գաղ. Ժողովին որ պատգամները Քոյլատու համարած ատեն, անմիջապէս ընտրական գործողութիւնները վերսկսելու համար պաշտօնապէս տեղեկացնէ Գաւառ. Ժողովին և անոր որոշումով ակսուի ընտրական գործողութեանց։

Ատեանը գոհացած է կարծիքներու այս անպաշտօն փոխանակութենէն վերջ։

ԱՐԶԱԳԱՆԳ

ԹԱՏՐՈՆ

Ցառաջիկայ Մարտ 6ին կիրակի ցերեկ ժ. 2,30ին Սբ. Քրիստինէի Քահանայարահին մէջ տեղի պիտի ունենայ ի պատիւ դերասանապետ Գ. Աբէլեանի Քառերական Ներկայացում մը «Օթէլլօ», մասնակցութեամբ «Արտասահման» Քառերասիրաց Միութեան։

ԵՐԵԿՈՑԻ

Նշանաւոր ցառաջիկայ Կիրակի երեկոյեան Հռիփ. Վարժարանի մէջ պիտի սարքուի քէյ պարանցիկ մը, կազմակերպութեամբ Հայ Ակումբի. երեկոյեան ժ. 5,30ին, Գոյացած հասոյթը պիտի յատկանայ արդէն կազմակերպուած 150 մարդիկներու պիտոյից և այդ խմբին ստուարացումին. արդէն 60ի մօտ երաժշտութեան հետևող պարոններու գործիք և այլ պէտքերը հայթայթելու և նոր գործիքներու գնումին, քանի ատի ակնկալուած հասոյթի գումարին 20 տոկոսը բաժին մը պիտի հանուի որբանոցներու, ըստ որոշման Գաղ. Ժողովոյ, Սրբատաարդներու կողմէ կազմակերպուած այս քէյ-պարանցիկը, ամէն յոյս կ'ներշնչէ որ պիտի ըլլայ յաջող ու փայլուն։

ԱԶԴ

Բնիկ Ամերիկացի—Գարահիսարցի, այժմ Իզմիր բնակող Տիկ. Տիրքանուհի Գրուսլեանի (ծնեալ Գէորգ Ապրահամեան) իր ամուսնոյն Յովհաննէս Գրուսլեանի դէմ Խորհրդոյս առնուցած ամուսնալուծման գատը, առն բնակավայրը անծանօթ ձևալուն ի քաղաքացութենէն տեղնուած և Գ. Յովհաննէս յանգստարար գաւառած ըլլալով, ամուսնալուծման որոշում արուած է։ Սոյն վճիռը լրագրական յայտարարութեամբ կը հաղորդուի Գ. Յովհաննէս Գրուսլեանի, հրաւիրելով զինքը, որպէսզի եթէ գիտողութիւն ունի հրատարակութենէն քուա կանէն մինչև (3)երիք ամիս ներկայացնէ Խորհրդոյս, հակառակ պարագային վճիռը ի ներկայութենէն արդուած վճռի ոյժ պիտի ունենայ։

Իզմիր 25 Փետր. 1921

ԴԱՏԱՍՏԱՆԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ

ԿՆԻՒՔ

ԺՈՂՈՎՈՒՐԴԻ ՁԱՅՆԸ

Օգնութիւն քաղաքական և հասարակական

Տարեկան բաժնեգին 700 ղրշ.

չարկած է որ Գաւառ. Ժողովը հրահանգ տայ Գաղ. Ժողովին որ պատգամները Քոյլատու համարած ատեն, անմիջապէս ընտրական գործողութիւնները վերսկսելու համար պաշտօնապէս տեղեկացնէ Գաւառ. Ժողովին և անոր որոշումով ակսուի ընտրական գործողութեանց։

Ատեանը գոհացած է կարծիքներու այս անպաշտօն փոխանակութենէն վերջ։

ԱՐԶԱԳԱՆԳ

ԹԱՏՐՈՆ

Ցառաջիկայ Մարտ 6ին կիրակի ցերեկ ժ. 2,30ին Սբ. Քրիստինէի Քահանայարահին մէջ տեղի պիտի ունենայ ի պատիւ դերասանապետ Գ. Աբէլեանի Քառերական Ներկայացում մը «Օթէլլօ», մասնակցութեամբ «Արտասահման» Քառերասիրաց Միութեան։

ԵՐԵԿՈՑԻ

Նշանաւոր ցառաջիկայ Կիրակի երեկոյեան Հռիփ. Վարժարանի մէջ պիտի սարքուի քէյ պարանցիկ մը, կազմակերպութեամբ Հայ Ակումբի. երեկոյեան ժ. 5,30ին, Գոյացած հասոյթը պիտի յատկանայ արդէն կազմակերպուած 150 մարդիկներու պիտոյից և այդ խմբին ստուարացումին. արդէն 60ի մօտ երաժշտութեան հետևող պարոններու գործիք և այլ պէտքերը հայթայթելու և նոր գործիքներու գնումին, քանի ատի ակնկալուած հասոյթի գումարին 20 տոկոսը բաժին մը պիտի հանուի որբանոցներու, ըստ որոշման Գաղ. Ժողովոյ, Սրբատաարդներու կողմէ կազմակերպուած այս քէյ-պարանցիկը, ամէն յոյս կ'ներշնչէ որ պիտի ըլլայ յաջող ու փայլուն։

ԱԶԴ

Բնիկ Ամերիկացի—Գարահիսարցի, այժմ Իզմիր բնակող Տիկ. Տիրքանուհի Գրուսլեանի (ծնեալ Գէորգ Ապրահամեան) իր ամուսնոյն Յովհաննէս Գրուսլեանի դէմ Խորհրդոյս առնուցած ամուսնալուծման գատը, առն բնակավայրը անծանօթ ձևալուն ի քաղաքացութենէն տեղնուած և Գ. Յովհաննէս յանգստարար գաւառած ըլլալով, ամուսնալուծման որոշում արուած է։ Սոյն վճիռը լրագրական յայտարարութեամբ կը հաղորդուի Գ. Յովհաննէս Գրուսլեանի, հրաւիրելով զինքը, որպէսզի եթէ գիտողութիւն ունի հրատարակութենէն քուա կանէն մինչև (3)երիք ամիս ներկայացնէ Խորհրդոյս, հակառակ պարագային վճիռը ի ներկայութենէն արդուած վճռի ոյժ պիտի ունենայ։

Իզմիր 25 Փետր. 1921

ԴԱՏԱՍՏԱՆԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ

ԿՆԻՒՔ

ԺՈՂՈՎՈՒՐԴԻ ՁԱՅՆԸ

Օգնութիւն քաղաքական և հասարակական

Տարեկան բաժնեգին 700 ղրշ.

մէջ յամենանք ու յամառինք, բնաւ պիտի չկրնանք հասնիլ ո՛չ միայն ազգային վերաշինութեան մեծ գործադարապետին, այլեւ նոյն իսկ ողջմտութիւն մը պիտի չգայ մեզ դարպասելու մեր սխալներու այս անգթորեմ խաչատուներուն վերջ մը դնելու համար։

Մեր «Ինտելիգենտ» դասակարգին ու «լիտըր»ներու մտայնութիւնը այնքան խորք վերացականութեամբ մը ձեւուած է կարծես, որ անոնք հակառակ իրենց կամքին ու չանգրուածքիւններուն իսկ, պիտի չկրնան վար իջնել մոլորուն երազանքի սահմաններէն, ափ մը հաստատուն և քրամհող գտնելու համար իրենց ոտքերուն տակ։ Բարեբաղդաբար ազգ մը չը կազմուիր միայն երազուն բանաստեղծներէ, անյաճախորդ բժիշկներէ, անգործ փաստաբաններէ, տափակ դերասիկներէ, չազփազի ու ձախլիկ խմբագիրներէ, և «արուեստական յետզափսականներէ»։

Հայ. Մշ.) ՄՈՒՇԵՂ ԱՐՓԻՄԱՂՈՑ

(Շարունակելի)

ՆՈՏԻՐԱՏՈՒԹԻՒՆ

Ա. Կ. Ո.— Գ. Մկրտիչ Կ. Փափազեան 10 ո. իր հանգուցեալ Մօր Տիկ. Վառվառէ Կ. Փափազեանի մահուան տարելիցին առթիւ։ (Գ. Ե.)

Ազգ. Աղբկանց Որբանոցին.— Գ. կարապետ Ազնաւուրեանի մահուան առթիւ Մանչքէրէ Գ. և Տ. Գ. Գերկամալի 25 ո. Գ. և Տ. Վ. Սիվրիսարեան 25 ո., Գ. Հ. Սիվրիսարեան 15 ոսկի Տիկ. Նուպէէրեան 10 քաշ ձիթապտուղ նուիրած է Որբանոցին։

ԸՆԿԵՐՍ. ՄԻՈՒԹԱՆ.— Տիկնոջ Զարուհի Մ. Տիարպէքիրլեան 2 ո. Մարի Ն. Սազըեան 2 ո. Զապէլ Ա. Աբիկեան 2 ո. իրենց հանգուցեալ եղբօր Սիմոն Ս. Սիմոնեանի ոգեհանգստեան առթիւ։ (Գ. Ե.)։

ՍԻՆԷՄԱ ՄԷԼԷՍ

Այսօրուընէ յաղթանակի և չքեղութեան ամենէ մեծ Ֆիլմը.

17րդ յարավէպ — Սիրտի արքան

5րդ և 6րդ յարավէպ 18ի գողանիքները։

3րդ և 4րդ յարավէպ Զալամօր կամ գեղին եռանկիւնը։

Վերեւի Ֆիլմերու չահագրգռութիւնը և պատահած գեպքերը, խորհրդաւոր ու նշանակալից ըլլալով ամենքդ ալ փութացէք երթալ

ՍԻՆԷՄԱ ՄԷԼԷՍ

ԵԹԷ ԿԸ ՓԱՓԱՔԻՔ

ձեր գործին մէջ կարող և վստահելի անձեր ունենալ, դիմեցէք

ՏԵՂԱԻՈՐՈՒՄՆԵՐՈՒ ԳՐԱՍԵՆԵԱԿԸ

փաստաբան Արտիդի, Տիմիդրիատես բաւած (իգարի Մքերտանոց) թիւ 8 Ֆրանկաց քաղ։

Նմանապէս մասնաւոր սպասարկութիւն մը կայ սպասուհիներու համար։

ՀՐԱՊԱՐԱԿ

Փոխ ֆէյեր.—		
Լօնտօն	584	1/2
Բարիզ	10	32/40
Զուիցերիա	25	/40
Նիւ—Եօրք	66	3/8
Հոլլանտա	51	21/40
Հաւմ	5	21/40
Թղթադրամ		
Անգլ. ոսկի	584	
Տօլար	142	
Ֆրանք	10	35/40
Լիր Իտալ.	5	20/40
Տրախմի	11	16/40
Լէյ	2	3/40
Մարք	2	20/40
Ռուբօն		11/40
Ոսկի	620	
Նաբոլէօն ոսկի	540	
Րուպլի	156	